

SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI MIEJSKIEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY I ROZWOJU PIECZY ZASTĘPCZEJ W MIEŚCIE SUWAŁKI NA LATA 2013-2015

Uchwałą nr XXXVI/373/2013 z dnia 24 kwietnia 2013 r. Rady Miejskiej w Suwałkach został przyjęty Miejski Program Wspierania Rodziny i Rozwoju Pieczy Zastępczej w Mieście Suwałki na lata 2013 - 2015.

Sprawozdanie sporządzone zostało na podstawie danych przekazanych przez podmioty zaangażowane w realizację zadań na rzecz dziecka i rodziny.

Celem głównym przyjętego programu było wspieranie rodzin z dziećmi przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz rozwój systemu pieczy zastępczej.

Kierunki i zadania realizacyjne uwzględniały najistotniejsze potrzeby rodzin z dziećmi oraz pieczy zastępczej. System pomocy na rzecz rodzin jest aktualizowany i dostosowywany do zmieniających się przepisów prawnych, jak również doskonalony w oparciu o praktykę i doświadczenia pracowników.

Zrealizowano szereg przedsięwzięć związanych z poprawą funkcjonowania suwalskich rodzin.

Różnorodność i kompleksowość oferowanej pomocy polegała głównie na:

- diagnozie psychologicznej dla kandydatów na rodziców zastępczych,
- szkoleniu dla kandydatów na rodziny zastępcze spokrewnione, niezawodowe i zawodowe
- szkoleniu dla rodzin zastępczych (systematyczne podnoszenie wiedzy i kwalifikacji z zakresu opieki nad dzieckiem w pieczy zastępczej),
- organizacji grup wsparcia dla rodziców zastępczych,
- warsztatach dla rodziców z problemami opiekuńczo wychowawczymi,
- terapii dla dzieci i rodzin, szereg programów profilaktycznych prowadzonych przez placówki wsparcia dziennego oraz placówki oświatowe,
- pomocy prawnej,
- opiece asystenta rodziny naturalnej jak również koordynatora rodzin zastępczych,
- organizacji czasu wolnego oraz wszechstronnym wsparciu pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej i placówek resocjalizacyjnych.

Nie udało się w roku 2015 stworzyć zawodowej rodziny zastępczej z uwagi na brak chętnych, niemniej jednak wskaźnik docelowy został osiągnięty na minimalnym poziomie.

Wymiernym efektem prowadzonych działań jest spadek liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej i objętych kuratelą sądową.

Koncentracja zadań gminnych i powiatowych w jednej strukturze wpływa korzystnie na komunikację i współpracę między poszczególnymi organizacjami i instytucjami. Efektywna komunikacja między instytucjami i organizacjami oraz podejmowane wspólnie działania w ramach omawianego systemu z roku na rok przyczyniają się do podnoszenia skuteczności realizowanych zadań, które są odpowiedzią na nurtujące problemy suwalskich rodzin, zatem wartymi dalszej kontynuacji i doskonaleniu. Ważnym elementem w obecnym systemie prawnym jest podejmowanie działań w kierunku profesjonalizacji kadry, a także rozwijanie wsparcia dla dzieci w wieku przedszkolnym i rozwój infrastruktury żłobków i przedszkoli .

Program realizowano głównie w oparciu o środki samorządowe, wydatki bieżące zaangażowanych podmiotów, które uzupełniano środkami zewnętrznymi pozyskiwanymi przez MOPS w Suwałkach jak i inne instytucje i organizacje pozarządowe.

L.p.	Kierunek/zadania realizacyjne	Wskaźniki	Liczbowe określenie wskaźników (dane przedstawione przez podmioty realizujące)			Podmiot realizujący	Źródła finansowania
			2013	2014	2015		
Kierunek 1. Pomoc dziecku i rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych							
1.1.	Poradnictwo specjalistyczne						
1.1.1.	Poradnictwo prawne i procedur prawnych , które dotyczyło pomocy z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego, cywilnego, postępowania w sprawach cywilnych, prawa karnego oraz osób znajdujących się w trudnych sytuacjach kryzysowych.	liczba udzielonych porad	726	770	759	MOPS, SSKA „Filar”, SIS „Alternatywa”, CAS „Pryzmat”, Parafia NSPJ – CIK, SS „Wybór”, Specjalistyczna Poradnia Życia Rodzinnego „Nadzieja”	2013 – budżet samorządowy, środki zewnętrzne, 2014 r. – budżet centralny, budżet samorządowy, środki własne ngo, 2015 r. – budżet samorządowy, budżet centralny, środki własne ngo
1.1.2.	Poradnictwo psychologiczne indywidualne porady i konsultacje psychologiczne ukierunkowane na analizę i rozwiązania zgłoszonych problemów.	liczba udzielonych porad/w tym rodzinom zastępczym	926/41	1372/104	2010/70	MOPS, KMP, Szpital Wojewódzki im. dr. Ludwika Rydygiera w Suwałkach, Fundacja EGO, PO – W, Przedszkole nr 3, I LO, ZS nr 2, SSKA „Filar”, Parafia NSPJ – CIK, SS „Wybór”, CAS „Pryzmat”, PP – P, Specjalistyczna Poradnia Życia Rodzinnego „Nadzieja”	2013 r. – środki własne ngo, budżet samorządowy, 2014 r. – budżet samorządowy, środki własne ngo, dotacja ROPS Białystok, FDN 2015 r. – środki samorządowe, środki własne ngo
1.1.3.	Poradnictwo pedagogiczne i rodzinne – wspomaganie wszechstronnego rozwoju	liczba udzielonych porad/w tym rodzinom	248/148	582/129	495/68	Fundacja EGO, PO – W, ZS nr 3, SZP nr 6,	2013 r. – środki własne ngo, budżet samorządowy,

	dzieci i młodzieży, efektywności uczenia się, nabywania i rozwijania umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów oraz innych umiejętności z zakresu umiejętności społecznych.	zastępczym				ZST, ZS nr 2, ZS nr 6, Gimnazjum nr 6, SS „Wybór” Specjalistyczna Poradnia Życia Rodzinnego „Nadzieja”	2014 r. – budżet samorządowy, środki własne ngo, dotacja ROPS Białystok, FDN 2015 r. – budżet samorządowy, środki własne ngo
1.1.4.	Poradnictwo socjalne dostosowane do istoty problemu i jego nasilenia. Często jest to pierwszy kontakt osób znajdujących się w różnych sytuacjach kryzysowych .	liczba udzielonych porad	148	235	179	MOPS, PO – W	2013 r. – 2015 r.- budżet samorządowy
1.2.	Zajęcia o charakterze terapeutycznym dla rodzin, konsultacje						
1.2.1.	Terapia interwencyjna , której celem było osiągnięcie optymalnego poziomu funkcjonowania. Poprzedzona diagnozą w ramach poradnictwa.	liczba konsultacji/ liczba rodzin	32/7	15/2	29/7	MOPS	2013r. – 2015 r. –budżet samorządowy,
1.2.2.	Doradztwo i terapia rodzinna mająca na celu kształtowanie poprawnych zachowań, wzajemnych relacji między członkami rodziny i wzorców życia rodzinnego.	liczba konsultacji/ liczba rodzin	106/57	199/96	187/50	MOPS, Fundacja EGO, Przedszkole nr 6	2013 r. – budżet samorządowy, 2014 r. – budżet samorządowy budżet centralny w ramach Programu „Razem Przeciw Przemocy” ,ROPS Białystok, FDN, 2015 r. – budżet samorządowy
1.3.	Wsparcie rodzin żyjących w niedostatku						
1.3.1.	Pomoc pieniężna i w naturze rodzinom i osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym i marginalizacją.	liczba rodzin objętych pomocą	3200	3100	2633	MOPS, Caritas, Jadłodajnia przy Parafii św. Aleksandra TPD, SOPD „Przystań”	2013 r. – 2015 r. –budżet samorządowy, budżet centralny, środki własne ngo,
		liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą	1443	1410	1089	MOPS, TPD, SOPD „Przystań”	2013 r. – 2015 r. -budżet samorządowy, budżet centralny, środki własne ngo,
1.3.2.	Wyplata świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami.	liczba dzieci uprawnionych do świadczeń rodzinnych	5237	4733	4504	MOPS	budżet centralny 2013 –14.383.579 zł 2014 –14.470.154 zł 2015 –14.798.015 zł
1.3.3.	Wyplata funduszu alimentacyjnego.	Liczba uprawnionych	1194	1176	1045	MOPS	budżet centralny 2013 –4.290.475 zł 2014 –4.345.754 zł 2015 –4.154.483 zł
1.3.4.	Wsparcie rodzin kartą SUWALSKA	Liczba rodzin	2098	3268	4307	WSS UM	budżet samorządowy 2013 r. – 57.371 zł

	RODZINA PLUS.						2014 r. – 175.101 zł 2015 r. – 117.432 zł (I półrocze)
1.3.5.	Wsparcie rodzin Kartą Dużej Rodziny.	Liczba rodzin	0	438	1713	WSS UM	2014 r. – 2015 r.- budżet centralny
1.4.	Organizowanie akcji pomocowych						
1.4.1.	MOPS we współpracy z PGE od lat organizuje Akcję „Energetyczny tornister” polegającą na pomocy w formie wyprawki szkolnej dzieciom z ubogich rodzin rozpoczynających edukację wczesnoszkolną.	liczba akcji/ liczba dzieci objętych pomocą	1/62	1/60	1/61	MOPS, PGE Białystok	środki sponsora, 2013 r. – 8.680 zł 2014 r. – 7.200 zł 2015 r. – 7.320 zł
1.4.2.	MOPS we współpracy z Oil Transfer Development Suwałki zorganizował „Spotkanie z Mikołajem” dzieciom z rodzin pozostających w zainteresowaniu Ośrodka .	liczba akcji/ liczba dzieci objętych pomocą	1/100	1/100	1/100	MOPS, Oil Transfer Development Suwałki	środki sponsora,
1.4.3.	Organizacja spotkań świątecznych i dofinansowanie paczek dla dzieci.	liczba akcji/ liczba dzieci	1/94	2/86	2/100	MOPS, TPD, Fundacja „Widok”	środki samorządowe, 2013 r. – 4.700 zł 2014 r. – 2.580 zł, 2015 r. – 3.000 zł.
1.4.4.	Zbiórka podręczników, odzieży, obuwia, zabawek, przyborów szkolnych, „Mikołajkowy Autobus Radia 5”.	liczba akcji/ liczba dzieci	9/77	10/130	14/644	TPD, SOPD „Przystań”, CARITAS	darczyńcy
1.4.5.	MOPS we współpracy z „Javena” Suwałki współuczestniczył w akcji „Czysty Aniołek” polegającej na zaopatrzeniu rodzin w środki czystości .	liczba akcji/ liczba dzieci	-	-	1/57	MOPS, „Javena” Suwałki	środki sponsora
1.4.6.	„Gwiazdkowe spotkanie” – zorganizowanie imprezy gwiazdkowej i rozdanie paczek dzieciom z rodzin potrzebujących.	liczba akcji/ liczba dzieci	1/31	1/40	1/39	KZ Suwałki – Zbór „Chrześcijańska Społeczność”	środki własne Kościoła,
1.5.	Motywowanie do podejmowania leczenia osób uzależnionych i terapii osób współuzależnionych						
1.5.1.	Udzielanie informacji osobom z problemem alkoholowym o możliwości podejmowania profesjonalnej terapii odwykowej oraz wsparcia i pomocy członkom rodzin osób uzależnionych.	liczba wszczętych postępowań	60	112	150	MKRPA	2013 r. – 2015 r.- budżet samorządowy
		liczba wniosków skierowanych do sądu	65	63	69		
1.5.2.	Motywowanie sprawców przemocy w rodzinie podczas spotkań grup roboczych	liczba wniosków	64	118	76	MOPS, KMP, AŚ, Prokuratura, IW	2013 r. – 2015 r. - budżet samorządowy

	oraz w ramach prowadzonej pracy socjalnej do podejmowania leczenia oraz konstruowanie stosownych wniosków do MKRPA.						
1.6.	Organizowanie warsztatów psychoedukacyjnych rodzicom naturalnym dzieci umieszczonych w zastępczych formach opieki i rodzicom naturalnym objętych opieką kuratora rodzinnego						
1.6.1.	Trening umiejętności „Szkoła dla rodziców” – zajęcia skierowane do rodziców z problemami opiekuńczo – wychowawczymi prowadzone w celu korygowania postaw i oddziaływań wychowawczych w stosunku do dzieci.	liczba rodzin uczestniczących w warsztatach	260	237	116	MOPS, PO – W, PP – P, Fundacja EGO	2013 r. – 2015 r.- budżet samorządowy, środki własne ngo,
1.6.2.	Prowadzenie grupy wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc mające na celu edukację w zakresie nabywania umiejętności przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	liczba rodzin uczestniczących w warsztatach	29	35	49	MOPS	2013 r. – 2015 r. -budżet samorządowy
1.7.	Konstruowanie i wdrażanie indywidualnych planów pracyz rodziną naturalną – pomoc asystenta rodziny						
1.7.1.	Wsparcie rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi pomocą asystenta rodziny w celu, poprawy funkcjonowania społecznego, a także aktywizacji zawodowej w oparciu o plany pracy z rodziną.	liczba asystentów/ liczba rodzin objętych pomocą asystenta w ramach kontraktu socjalnego	1/20	2/28	2/24	MOPS	budżet samorządowy 2013 r. – 20.558,60 zł, 2014 r. –27.594,04 zł, 2015 r. – 54.986,47 zł, budżet centralny 2013 r. – 14.402,00 zł, 2014 r. – 43.936,92 zł, 2015 r. – 35.479,01 zł
1.8.	Praca socjalna z rodziną naturalną w celu wzmocnienia jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej lub na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej						
1.8.1	Prowadzenie pracy socjalnej w oparciu o dostępne instrumenty aktywizacji zawodowej i społecznej oraz asystenta rodziny.	liczba kontraktów socjalnych	157	176	140	MOPS	2013 r. – 2015 r. budżet samorządowy, budżet centralny,
1.9.	Zapobieganie niedożywieniu dzieci i młodzieży						
1.9.1.	Realizacja Programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”. Realizacja Programu miała na celu ograniczenie zjawiska niedożywienia między innymi dzieci i młodzieży z rodzin o niskich dochodach, poprawę stanu zdrowia dzieci i młodzieży, a także kształtowanie właściwych nawyków żywieniowych.	liczba dzieci objętych dożywianiem	2383	2171	1788	MOPS	budżet samorządowy 2013 r. – 529.298 zł, 2014 r. – 267.603 zł, 2015 r. – 219.986 zł, budżet centralny 2013 r. – 618.357 zł, 2014 r. – 652.089 zł, 2015 r. –584.810 zł
1.9.2.	Realizacja Miejskiego Programu Osłonowego w zakresie ograniczania skutków	Liczba ogółem/ liczba dzieci	-	547/180	532/346	MOPS	budżet samorządowy 2014 r. – 369.231 zł,

	niedożywienia w Mieście Suwałki na lata 2014-2020. Adresatami działań są rodziny, których dochód przekracza 150% kryterium dochodowego, w szczególności: dzieci, uczniowie i rodziny dysfunkcyjne. Przewiduje możliwość udzielenia pomocy w formie gorącego posiłku na zasadach częściowej odpłatności.						2015 r. – 365.333 zł,
1.9.3.	Zapewnianie dzieciom posiłku w ramach zajęć prowadzonych w świetlicy socjoterapeutycznej.	liczba dzieci objętych dożywianiem	47	59	62	SOPD „Przystań”	2013 r. – 2015 r. - środki własne ngo,
1.10.	Monitorowanie funkcji opiekuńczo – wychowawczych rodzin dysfunkcyjnych						
1.10.1.	Kontrolowanie sytuacji rodziny w celu zapobiegania pogłębieniu się dysfunkcji. Kontrolowanie sytuacji szkolnej małoletnich, budowanie właściwych relacji rodzinnych.	liczba rodzin objętych opieką kuratora	197	183	179	Sąd Rodzinny	2013 r. – 2015 r. - wydatki bieżące
		liczba wniosków o skontrolowanie władzy rodzicielskiej	6	8	36	MOPS	
1.11.	Inicjowanie interdyscyplinarnych działań na rzecz rozwiązywania problemów rodzinnych						
1.11.1.	Inicjowanie grup roboczych, opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie. Monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy.	liczba grup roboczych/liczba posiedzeń	165/904	215/ 1292	234/ 898	Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	2013 r. – 2015 r. – wydatki bieżące podmiotów tworzących ZI
Kierunek 2. Rozwój środowiskowych form wsparcia dziecka i rodziny							
2.1.	Włączanie do programów dydaktycznych zajęć profilaktyczno – edukacyjnych z zakresu dewiacji i patologii społecznej ze szczególnym uwzględnieniem profilaktyki uzależnień						
2.1.1.	Edukacja prawna dzieci i młodzieży.	liczba uczestników	2500	2500	2700	KMP	w ramach bieżącej działalności
2.1.2.	Program profilaktyczny dotyczący negatywnego wpływu alkoholu i innych używek na zdrowie „III Elementarz, czyli program 7 kroków”.	liczba uczestników	479	459	442	ZS nr 8, SP nr 4, SP nr 9, ZS nr 3, ZS nr 9, ZS nr 10	2013 r. – 2015 r.-budżet samorządowy,
2.1.3.	Program profilaktyczny „FreD”- celem programu była wczesna interwencja wobec młodzieży używającej środków psychoaktywnych.	liczba uczestników	48	72	48	Fundacja EGO	2013 r. – 2015 r. -środki własne ngo,

2.1.4.	Programy o charakterze edukacyjnym na temat działania środków psychoaktywnych.	liczba uczestników	21	25	31	SOPD „Przystań”	2013 r. – 2015 r. -środki własne ngo,
2.1.5.	Program profilaktyczny NOE przeznaczony do pracy z dużymi grupami młodzieży.	liczba uczestników	182	181	175	I LO	2013 r. – 2015 r. -budżet samorządowy,
2.1.6.	Program Ograniczenia Negatywnych Skutków Palenia Tytoniu.	liczba uczestników	322	318	293	ZS nr 4	2013 r. – 2015 r. -budżet samorządowy
2.1.7.	Użytki a sztuka odmawiania.	liczba uczestników	86	75	67	ZS nr 4	2013 r. – 2015 r. -budżet samorządowy
2.1.8.	Spektakl profilaktyczny „Przepaść”.	liczba uczestników	600	-	-	ZS nr 4, ZST	2013 r. – budżet samorządowy
2.1.9.	Spektakl Profilaktyczny „Skaza”.	liczba uczestników	-	550	-	ZS nr 4, ZST	2014 r. – budżet samorządowy
2.1.10.	Spektakl Profilaktyczny „Bez Znieczulenia”.	liczba uczestników	-	-	325	ZS nr 4, ZS nr 10	2015 r. – budżet samorządowy
2.1.11.	Program „Asertywność wobec alkoholu”.	liczba uczestników	63	71	116	ZS nr 4,	2013 r. – 2015 r. budżet samorządowy
2.1.12.	Program „Smaki Życia czyli debata o dopalaczach”.	liczba uczestników	-	-	284	ZS nr 4, ZS nr 3	2015 r. – budżet samorządowy
2.1.13.	Program „Nie dla alkoholu i innych używek”.	liczba uczestników	-	-	504	ZS nr 4, ZS nr 3	2015 r. – budżet samorządowy
2.1.14.	Program antynikotynowy dla oddziałów przedszkolnych „Czyste powietrze wokół nas”.	liczba uczestników	50	24	46	ZS nr 8	2013 r. –2015r.ze środków PSSE Suwałki,
2.1.15.	Program antynikotynowy dla uczniów kl. I – III SP „Nie pal przy mnie, proszę”.	liczba uczestników	73	85	105	ZS nr 8	2013 r. –2015 r. ze środków PSSE Suwałki
2.1.16.	Program profilaktyczno – wychowawczy dla kl. I –III „Spójrz inaczej”.	liczba uczestników	638	659	750	ZS nr 8, SP nr 9, ZS nr 3, ZS nr 10	2013 r. – 2015 r. - budżet samorządowy
2.1.17.	Szkolny program profilaktyki.	liczba uczestników	505	516	508	SP nr 4	2013 r. – 2015 r. - budżet samorządowy
2.1.18.	Kampania „Stop przemocy”.	liczba uczestników	205	200	170	SP nr 9	2013 r. – 2015 r. -budżet samorządowy
2.1.19.	Ogólnopolski Głos Profilaktyki.	liczba uczestników	-	400	400	SP nr 9	2014 r. – 2015 r. - budżet samorządowy
2.1.20.	Program „ Nie pal proszę”.	liczba uczestników	200	-	-	SP nr 9	2013 r. – budżet samorządowy
2.1.21.	Kampania „Białej wstążki”.	liczba uczestników	400	727	4715	SP nr 9, ZS nr 3	2013 r. – 2015 r.-budżet

							samorządowy
2.1.22.	Środowiskowy Program wychowania zdrowotnego.	liczba uczestników	526	514	471	ZS nr 1	2013 r. – 2015 r. -budżet samorządowy
2.1.23.	AFS – szkoła wolna od uzależnień.	liczba uczestników	-	-	471	ZS nr 1	2015 r. – budżet samorządowy
2.1.24.	Program „ Stop narkotykom”.	liczba uczestników	315	299	200	ZST	2013 r. – 2015 r. - budżet samorządowy
2.1.25.	Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu.	liczba uczestników	1104	1017	966	ZST	2013 r. – 2015 r. - budżet samorządowy
2.1.26.	Światowy Dzień Rzucania Palenia.	liczba uczestników	607	607	566	ZS nr 9, ZS nr 3	2013 r. – 2015 r. - budżet samorządowy
2.2.	Kontynuowanie i wzbogacanie istniejących programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.						
2.2.1.	Program profilaktyczny skierowany do uczniów szkół: „Bezpieczna droga do szkoły”	liczba programów/ liczba uczestników	1/1850	1/1500	1/800	KMP, SOPD „Przystań”	2013 r. – 2015 r. - w ramach bieżącej działalności
2.2.2.	Program profilaktyczny skierowany do uczniów szkół: „Bezpieczne wakacje”.	liczba programów/ liczba uczestników	1/1500	1/1780	1/2412		
2.2.3.	Program profilaktyczny skierowany do uczniów szkół: „ Nie ufaj bezgranicznie”.	liczba programów/ liczba uczestników	1/800	1/ 800	1/1000		
2.2.4.	Akcja „ Aktywna książka” zorganizowana wychowankom Placówki Opiekuńczo Wychowawczej.	liczba programów/ liczba uczestników	1/ 30	1/30	-	PO – W	2013 r. – 2014 r. - budżet samorządowy
2.2.5.	Propagowanie zachowań prospołecznych poprzez: pogadanki profilaktyczne, prelekcje, wystawy prac plastycznych, działanie szkolnego koła „Caritas”, konkursy: „ Żyję zdrowo i bezpiecznie ”, „ Żyj zdrowo”, „ Przemocy mówimy – NIE”, Turnieje: „Zdrowie na wesoło”.	lista działań/liczba uczestników	94/6547	152/ 8782	-	Przedszkole nr 3, Przedszkole nr 7, Przedszkole nr 2, Przedszkole nr 5, Przedszkole nr 6, Przedszkole nr 8, Przedszkole nr 10, Gimnazjum nr 5, Gimnazjum nr 6, IV LO, SP nr 6, ZS nr 8, ZS nr 1, SP nr 4, ZS nr 6, ZS nr 10, ZS nr 7, SP nr 11, SP nr 5, ZST	2013 r. – budżet samorządowy, 2014 r. –budżet samorządowy

2.2.6.	Program „Stres pod kontrolą”.	liczba programów/ liczba uczestników	1/ 195	1/180	1/178	ZST	2013 r. – 2015 r. - budżet samorządowy,
2.2.7.	Projekt „Pomagamy innym”.	liczba programów/ liczba uczestników	-	1/1064	-	ZST	2014 r. – budżet samorządowy
2.2.8.	Trening Zastępowania Agresji „ART.”	liczba programów/ liczba uczestników	-	4/102	-	Fundacja EGO, ZS nr 1	2014 r. – środki własne, budżet samorządowy, dotacja ROPS Białystok, FDN
2.2.9.	Warsztaty z elementami dramy dla dzieci starszych mające na celu kompensowanie deficytów, korektę zaburzonych zachowań, odreagowanie emocjonalne, kształtowanie umiejętności prospołecznych oraz sprawniejsze radzenie sobie w życiu.	liczba programów/ liczba uczestników	-	1/12	-	MOPS	2014 r. – budżet centralny Program „Razem Przeciw Przemocy”
2.2.10.	Zajęcia bajkoterapii dla dzieci w wieku 4 – 8 lat mające na celu redukcję zachowań lękowych .	liczba programów/ liczba uczestników	-	1/ 16	-	MOPS	2014 r. – budżet centralny Program „Razem Przeciw Przemocy”
2.2.11.	Zajęcia psychoedukacyjne z elementami relaksacji – przeznaczone dla dzieci w wieku 6 – 12 lat i mające na celu poprawę funkcjonowania społecznego poprzez wzmacnianie poczucia własnej wartości .	liczba programów/ liczba uczestników	-	-	1/11	MOPS	2015 r. – budżet samorządowy
2.2.12.	Zajęcia socjoterapeutyczne dla dzieci .	liczba uczestników	79	88	83	SSKA „Filar”, SP nr 4, ZS nr 3, ZS nr 10	2013 r. – 2015 r. –budżet samorządowy
2.2.13.	Program „Bezpiecznie w nowej szkole”.	liczba uczestników	86	75	-	ZS nr 4	2013 r. – 2014 r. – budżet samorządowy
2.2.14.	Program „ARS czyli jak dbać o miłość”.	liczba uczestników	-	508	204	ZS nr 4, I LO, ZS nr 1, ZS nr 3	2014 r. – 2015 r. – budżet samorządowy
2.2.15.	Program „Znajdź właściwe rozwiązanie”.	liczba uczestników	1072	1032	801	ZS nr 4, ZS nr 8, SP nr 4, ZS nr 3, ZS nr 10, ZS nr 9	2013 r. – 2015 r. – budżet samorządowy
2.2.16.	Program „Bezpieczna i przyjazna szkoła”.	liczba uczestników	1104	1929	1878	ZS nr 4, SP nr 9, ZST	2014 r. – 2015 r. – budżet samorządowy
2.2.17.	Program prozdrowotny dotyczący zdrowego odżywiania „Trzymaj formę”.	liczba uczestników	1211	1351	1537	SP nr 2, SP nr 4, ZS nr 3, ZS nr 8, ZS nr 10, ZS nr 9	2013 r. –2015r . – ze środków PSSE Suwałki
2.2.18.	Program „Między nami kobietkami”	liczba uczestników	55	54	58	ZS nr 8	2013 r. –2015 r.- Procter& Gamble
2.2.19.	Program” Czyste powietrze wokół nas”.	liczba uczestników	245	256	290	SP nr 4	2013 r. – 2015 r. – budżet

2.2.20.	Program „Przyjaciele Zippiego”.	liczba uczestników	-	24	280		samorządowy
2.2.21.	Program promocji zdrowia.	liczba uczestników	505	516	508		
2.2.22.	Program nauczania dla I etapu edukacji wczesnoszkolnej „Szkoła na miarę”.	liczba uczestników	245	256	290		
2.2.23.	Program – „Stop cyberprzemocy”.	liczba uczestników	526	514	471	ZS nr 1	2013 r. – 2015 r. budżet samorządowy
2.2.24.	Program – „Życiowe dylematy – konsekwencje wyborów”.	liczba uczestników	-	30	25		2014 r. – 2015 r. – budżet samorządowy
2.2.25.	„Straż Miejska Dzieciom”- program profilaktyczny dotyczący bezpiecznych zachowań w domu, w szkole i na podwórku.	liczba uczestników	485	571	417	SM	2013 r. – 2015 r. – budżet samorządowy
2.2.26.	Program „ Archipelag skarbów”.	liczba uczestników	-	-	92	ZS nr 3	2015 r.- budżet samorządowy
2.2.27.	Program „ Już się nie boję”.	liczba uczestników	1104	1017	966	ZST	2013 r- 2015 r- budżet samorządowy
2.2.28.	Program „ Bezpieczeństwo w środowisku”.	liczba uczestników	330	319	289		
2.2.29.	Program „ Moje dziecko idzie do szkoły”.	liczba uczestników	79	138	145	ZS nr 9	2013 r- 2015 r.- ze środków PSSE Suwałki
2.3.	Organizowanie czasu wolnego, wypoczynku letniego i zimowego dzieci i młodzieży						
2.3.1.	Organizowanie zajęć sportowo – rekreacyjnych z dostępem do infrastruktury sportowej – sale gimnastyczne, pływalnia, lodowisko.	liczba dzieci objętych organizacją czasu wolnego/ liczba podmiotów organizujących wypoczynek	2486/8	2550/8	2797/9	„SL SALOS”, ZS nr 8, SP nr 4, SP nr 9, OS iR, PO – W, SOPD „Przystań”, ZS nr 1	2013 r. – 2015 r. – budżet samorządowy, środki własne ngo, dofinansowanie rodziców,
2.3.2.	Program nauczania przyrody i biologii.	liczba dzieci objętych organizacją czasu wolnego/ liczba podmiotów organizujących wypoczynek	318/2	320/2	301/2	ZS nr 4, SP nr 4	2013 r. – 2015 r. – budżet samorządowy
2.3.3.	Program nauczania wychowania fizycznego dla II i III etapu edukacyjnego.	liczba dzieci objętych organizacją czasu wolnego/ liczba podmiotów organizujących wypoczynek	274/2	248/2	262/2	ZS nr 4, SP nr 4	2013 r. – 2015 r. – budżet samorządowy
2.3.4.	Program „Koncepcja edukacji fizycznej,	liczba dzieci objętych	322/1	325/1	295/1	ZS nr 4	2013 r. – 2015 r. – budżet samorządowy

	zdrowie, sport, rekreacja”.	organizacją czasu wolnego/ liczba podmiotów organizujących wypoczynek					
2.3.5.	Zorganizowany wypoczynek w czasie ferii zimowych i letnich - kolonie, półkolonie, zajęcia z elementami nauki i doskonalenia pływania dla dzieci w wieku 6 - 18 lat.	liczba dzieci objętych organizacją czasu wolnego/ liczba podmiotów organizujących wypoczynek	3491/10	4361/10	4928/10	OSiR, Aquapark, PO-W, TPD, SOPD „Przystań”, „SL SALOS”, SSKA „Filar”, ZS nr 8, SP nr 4, SP nr 9	2013 r. – 2015 r. – budżet samorządowy, środki własne ngo, odpłatność rodziców, środki zewnętrzne, budżet centralny
2.3.6.	Korzystanie z zajęć o charakterze kulturalnym: wyjazdy do kina, teatru, imprezy plenerowe.	liczba dzieci objętych organizacją czasu wolnego/ liczba podmiotów organizujących wypoczynek	779/4	826/4	906/6	SOPD „Przystań”, ZS nr 8, SP nr 4, MOPS, Ogrody Działkowe im. M. Konopnickiej w Suwałkach, ZS nr 1	2013 r. – 2015 r. – budżet samorządowy, środki własne ngo, opłaty rodziców, środki zewnętrzne
2.3.7.	Organizacja czasu wolnego na terenie szkoły (zajęcia świetlicowe i komputerowe).	liczba dzieci objętych organizacją czasu wolnego/ liczba podmiotów organizujących wypoczynek	939/1	970/1	1001/1	ZS nr 8	uzyskany sprzęt komputerowy z UM – budżet samorządowy
2.3.8.	Dzień Dziecka – zorganizowano dzieciom z pieczy zastępczej we współpracy z Zarządem Ogrodów Działkowych im. M. Konopnickiej w Suwałkach.	liczba dzieci objętych organizacją czasu wolnego/ liczba podmiotów organizujących wypoczynek	-	-	35/2	MOPS, Zarząd Ogrodów Działkowych	2015 r. – środki sponsora
2.3.9.	Grupa nieformalna pracowników socjalnych we współpracy ze Stowarzyszeniem Integracji Społecznej „Alternatywa” pozyskała dofinansowanie z Funduszu Inicjatyw Obywatelskich. Dzięki dodatkowym dzieci w wieku 7-12 lat z rodzin objętych asystenturą w ramach jednodniowych warsztatów odbyło podróz	liczba dzieci objętych organizacją czasu wolnego/ liczba podmiotów organizujących wypoczynek	-	-	25/2	MOPS, SIS „Alternatywa”	2015r. - 1.062 zł środki Funduszu Inicjatyw Obywatelskich

	w czasie z wodzem Jaćwingów Skomandem.						
2.3.10.	Pracownicy MOPS wykazali się dużym zaangażowaniem własnym oraz animacją środowiska lokalnego w Akcję AVIVA „To dla mnie ważne” dzięki, której Ośrodek otrzymał nagrodę specjalną w wysokości 10 tys. zł w wyniku, której stworzono siłownię zewnętrzną.	liczba dzieci objętych organizacją czasu wolnego/ liczba podmiotów organizujących wypoczynek	-	-	30/1	MOPS	2015 r. – 10.000 zł Fundacja AVIVA
2.4.	Wspieranie i rozwój placówek wsparcia dziennego						
2.4.1.	Praca prowadzona w świetlicach z dziećmi z rodzin dysfunkcyjnych, o trudnej sytuacji materialnej miała charakter: <ul style="list-style-type: none"> – pracy w kontakcie indywidualnym i zbiorowym, – możliwość spożywania posiłków, – pomoc w odrabianiu lekcji, – pomoc w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych, – udział w zajęciach o charakterze profilaktyczno- terapeutyczno- wychowawczym, – prowadzenie zajęć plastycznych, komputerowych. 	liczba świetlic/ liczba dzieci uczęszczających do świetlic	6/300	6/220	5/183	świetlice środowiskowe: SOPD „Przystań”, Zgromadzenie Sióstr św. Teresy od Dzieciątka Jezus, Fundacja Wspierania Inicjatyw Społecznych „Widok”, Spółdzielnia Socjalna „Perspektywa”, Parafia św. Aleksandra, Stowarzyszenie ORATORIUM św. Jana Bosko.	2013 r.–2015 r budżet samorządowy, środki własne ngo, środki zewnętrzne
2.5.	Wspieranie wolontariatu w zakresie wyrównywania braków edukacyjnych i wychowawczych						
2.5.1.	Praca wolontariusza mająca na celu pomoc i wsparcie w procesie edukacyjnym, w tym wychowanków pieczy zastępczej	liczba wolontariuszy	13	14	19	SOPD „Przystań”, PO – W, MOPS	praca wolontarystyczna
2.5.2.	Program pracy podwórkowej „StreetWorker”. Prowadzenie zajęć na osiedlach dla dzieci szczególnie zagrożonych wykluczeniem społecznym.	liczba dzieci korzystających z zajęć/ liczba wychowawców	12/4	17/4	15/4	SAS – A „Nie po drodze”	2013 r. –2015 r. – budżet samorządowy, środki własne ngo
Kierunek 3. Wspieranie i rozwój zastępczych form opieki rodzinnej							
3.1.	Promowanie rodzicielstwa zastępczego						
3.1.1.	Prowadzenie kampanii informacyjnej: -dystrybucja plakatu „Szukam rodziców” w	liczba pozyskanych kandydatów	16	22	13	MOPS, lokalne media, elektroniczne	2013 r. – 2015 r. – budżet samorządowy

	instytucjach na terenie miasta, -opracowanie i dystrybucja ulotek informacyjnych, -zamieszczanie informacji o rodzinnych formach opieki na stronie internetowej MOPS, -prowadzenie kampanii informacyjnej podczas Miejskich Obchodów Dnia Dziecka, -prowadzenie indywidualnych rozmów na terenie MOPS, -artykuły o tematyce rodzicielstwa zastępczego w prasie np. na łamach „Faktu”.					środki przekazu	
3.2.	Organizowanie szkoleń rodzinom zastępczym oraz kandydatom na rodziny zastępcze						
3.2.1.	Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej lub prowadzenie rodzinnego domu dziecka programem: ”PRIDE”- Rodzinna Opieka Zastępcza. Szkolenie obejmuje 65 godzin dydaktycznych, w tym 10 godzin praktyk.	liczba szkoleń/ liczba przeszkolonych osób	1/16	1/12	1/5	MOPS	2013 r.– 3.931,01 zł - budżet samorządowy 2014 r. –1.192,34 zł- budżet samorządowy, – 1.191 zł - budżet centralny 2015 r.–budżet samorządowy
3.2.2.	Szkolenie uzupełniające dla niezawodowych rodzin zastępczych w wymiarze 50 godzin dydaktycznych.	liczba szkoleń/ liczba przeszkolonych osób	-	1/4	-	MOPS	2014 r.– budżet samorządowy
3.2.3.	Szkolenie dla rodzin zastępczych o charakterze warsztatowym dostosowane do potrzeb rodzin. Szkolenie miało na celu doskonalenie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych w zakresie skutecznej komunikacji z dzieckiem, pozytywnej dyscypliny, wzmocnienia więzi dziecka z rodziną biologiczną, etapy rozwojowe dziecka. Cykl 4 spotkań obejmował 20 godzin dydaktycznych.	liczba szkoleń/ liczba przeszkolonych osób	1/15	-	-	MOPS	2013 r. – budżet samorządowy
3.2.4.	Szkolenie dla zawodowych rodzin zastępczych programem: ”PRIDE” – Rodzinna Opieka Zastępcza – 15 godzin dydaktycznych.	liczba szkoleń/ liczba przeszkolonych osób	1/11	-	-	MOPS	2013 r. – budżet samorządowy
3.2.5.	Szkoła dla rodziców – zajęcia psychoedukacyjne mające na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo –	liczba szkoleń/ liczba przeszkolonych osób	-	1/8	-	MOPS	2014 r. – 1.200 zł- budżet samorządowy - 1.200 zł - budżet centralny

	wychowawczych opiekunów zastępczych. Szkolenie obejmowało 10 bloków tematycznych w wymiarze 30 godzin dydaktycznych.						
3.2.6.	Zorganizowano zajęcia warsztatowe „ Jak skutecznie wychowywać dziecko od 1 roku życia do wieku wczesnoszkolnego „ dla rodzin zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych w wymiarze 10 godzin dydaktycznych.	liczba szkoleń/ liczba przeszkolonych osób	-	-	1/7	MOPS	2015 r. – 700 zł - budżet samorządowy
3.3.	Monitorowanie funkcjonowania rodzin zastępczych i ocena funkcjonowania dzieci w tych rodzinach oraz bieżąca współpraca z sądem, kuratorami, pedagogami						
3.3.1.	We współpracy z pracownikiem socjalnym i asystentem rodziny koordynatorzy rodzin zastępczych prowadzili pracę z rodziną zastępczą w oparciu o plany pomocy dziecku.	liczba sporządzonych planów	44	46	173	MOPS	2013 r. – 2015 r. – budżet samorządowy
3.3.2.	Dokonywanie oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinach zastępczych mających na celu m. in. ustalenie aktualnej oceny stanu zdrowia dziecka, sytuacji rodzinnej, analizę stosowanych metod pracy z rodziną i dzieckiem.	liczba ocen sytuacji dziecka / liczba dzieci zgłoszonych do adopcji	370/3	368/3	340/7	MOPS, kuratorzy, Sąd Rodzinny, OA, pedagodzy szkolni	2013 r. – 2015 r. – budżet samorządowy, budżet centralny
3.3.3.	Sporządzanie ocen funkcjonowania rodziny zastępczej pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonych funkcji.	liczba ocen rodzin zastępczych	104	40	24	MOPS, pedagodzy szkolni	2013 r. – 2015 r. – budżet samorządowy
3.4.	Pokrywanie kosztów pobytu dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo – wychowawczych						
3.4.1.	Dzieciom umieszczonym w rodzinach zastępczych na podstawie postanowienia sądu przyznawano i wypłacano comiesięczne świadczenie na pokrycie kosztów utrzymania dziecka oraz jednorazową pomoc na potrzeby przyjętych dzieci.	liczba dzieci objętych pomocą	202	203	196	MOPS	budżet samorządowy 2013 r. – 1.760.649, 69 zł, 2014 r. – 1.822.749,54 zł, 2015 r. – 1.758.975, 59 zł budżet centralny 2013 r. – 37.187,39 zł, 2014 r. – 2.058 zł
3.4.2.	Pokrywanie kosztów pobytu dzieci w rodzinach zastępczych na terenie innych powiatów.	liczba dzieci objętych pomocą	17	23	27	MOPS	budżet samorządowy 2013 r. – 188.029,24 zł, 2014 r. – 217.698,84 zł, 2015 r. – 280.008,35 zł
3.4.3.	Ponoszenie kosztów pobytu dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych	liczba dzieci objętych pomocą	3	6	5	MOPS	budżet samorządowy 2013 r. – 67.474,47 zł,

	na terenie innych powiatów.						2014 r. – 139.354,94 zł, 2015 r. – 185.039,89 zł
3.5.	Pokrywanie wynagrodzeń zawodowym rodzinom zastępczym oraz przysługujących dodatków						
3.5.1.	Zawodowe rodziny zastępcze sukcesywnie rozwijano poprzez przekształcanie niezawodowych rodzin zastępczych oraz promowanie rodzinnych form opieki w środowisku lokalnym.	liczba zawodowych rodzin zastępczych	9	11	10	MOPS	budżet samorządowy 2013 r. – 254.601,04 zł, 2014 r. – 263.159,90 zł, 2015 r. – 283.901,72 zł, budżet centralny 2013 r. – 12.000 zł, 2014 r. – 6.199 zł
3.6.	Stwarzanie warunków do wypoczynku zawodowym rodzinom zastępczym						
3.6.1.	Zawodowe rodziny zastępcze korzystały z możliwości czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem w związku z wypoczynkiem lub nieprzewidzianymi trudnościami w sprawowaniu opieki nad dziećmi, która była powierzana rodzinom pomocowym.	liczba rodzin pomocowych	1	3	1	MOPS	2013 r. – 2015 r. – budżet samorządowy
3.7.	Organizowanie grup wsparcia rodzinom zastępczym i stopniowe ich przekształcanie w grupy samopomocowe						
3.7.1.	Motywowano rodziny zastępcze do udziału w grupie wsparcia, której celem było wzmocnienie kompetencji rodzin zastępczych w zakresie radzenia sobie z pojawiającymi się symptomami stresu i wypalenia zawodowego. Grupa wsparcia składała się z osób szukających oparcia w innych osobach, połączonych wspólnymi celami oraz grupowym rozwiązywaniem problemów.	liczba rodzin uczestniczących w grupach wsparcia	11	5	-	MOPS	2013 r. – 2014 r. – budżet samorządowy
3.8.	Zapewnienie wsparcia pomocą koordynatora rodzin zastępczych						
	Opieka koordynatora mającą na celu wzmocnianie i pomoc rodzinom zastępczym i wychowankom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych poprzez zapewnianie poradnictwa, monitorowanie sytuacji zdrowotnej i szkolnej podopiecznych. Umożliwienie dostępu do pomocy specjalistycznej, a także zachęcania rodzin do korzystania ze szkoleń podnoszących ich kwalifikacje.	liczba koordynatorów/ liczba rodzin objętych opieką koordynatora	1/49	1/33	6/95	MOPS	budżet samorządowy 2013 r. – 40.439,19 zł, 2014 r. – 40.636,89 zł, 2015 r. – 188.609,19 zł, budżet centralny 2013 r. – 11.165,99 zł, 2014 r. – 15.000 zł, 2015 r. – 79.876,24 zł
3.9.	Rozwój zawodowych rodzin zastępczych zgodnie z przyjętym limitem rocznego wzrostu od 1 do 2 rodzin						

3.9.1.	Wzrost liczby rodzin zastępczych zgodnie z przyjętym limitem był uzależniony od składanych wniosków o przekształcenie z rodziny niezawodowej i zgłaszających się kandydatów.	liczba nowo utworzonych rodzin zastępczych	1	2	0	MOPS	2013 r. – 2015 r. – budżet samorządowy
Kierunek 4. Pomoc w usamodzielnieniu i integracji ze środowiskiem wychowanków opuszczających zastępcze formy opieki							
4.1.	Praca socjalna z usamodzielnianymi wychowankami						
4.1.2.	Porady indywidualne związane z wyborem szkoły, pracy, informowanie o dostępnych formach pomocy i zasadach ich udzielania oraz pomoc w rozwiązywaniu pojawiających się problemów.	liczba osób objętych pracą socjalną	37	38	41	MOPS	2013 r. – 2015 r. – budżet samorządowy
4.1.3.	Kontakty z rodziną wychowanków i opiekunami usamodzielnienia.	liczba osób objętych pracą socjalną	20	20	25	MOPS	2013 r. – 2015 r. – budżet samorządowy
4.2.	Uruchamianie grup usamodzielnienia wychowanków w wieku 16 –18 lat						
4.2.1.	Tworzono grupy wsparcia o charakterze edukacyjno-informacyjnym wychowankom instytucjonalnej i rodzinnej pieczy zastępczej z terenu miasta Suwałki. Celem spotkań było udzielenie poradnictwa socjalnego, określenie możliwości edukacyjnych i zawodowych podopiecznych przed rozpoczęciem procesu usamodzielnienia.	liczba grup	0	1	2	MOPS, PO – W	2014 r. - 2015 r. – budżet samorządowy
4.2.2.	Udzielono pomocy w opracowaniu indywidualnego programu usamodzielniania.	liczba indywidualnych programów usamodzielnienia	19	18	17	MOPS	2013 r. – 2015 r. – budżet samorządowy
4.3.	Pomoc finansowa i rzeczowa usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej						
4.3.1.	Wychowankom pieczy zastępczej realizującym programy usamodzielnienia udzielono pomocy na kontynuowanie nauki, pomocy na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie.	liczba świadczeń	738	717	622	MOPS	budżet samorządowy 2013 r. – 464.228,96 zł, 2014 r. – 444.288,57 zł, 2015 r. – 420.114, 45 zł
4.4.	Zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych wychowankom opuszczającym rodziną i instytucjonalną pieczę zastępczą						
4.4.1.	Zapewnionomiejca w mieszkaniu chronionym usamodzielnianym wychowankom.	liczba wychowanków, którym zapewniono pomoc mieszkaniową	12	12	9	MOPS	budżet samorządowy 2013 r. – 44.679,40 zł, 2014 r. – 43.972,56 zł, 2015 r. – 38.829,03 zł
4.4.2.	Współpracowano z administratorami	liczba wychowanków,	1	2	2	MOPS, ZBM	2013 r. – 2015 r. – budżet

	zasobów mieszkaniowych w zakresie uzyskania mieszkania socjalnego.	którym zapewniono pomoc mieszkaniową						samorządowy
4.5.	Aktywizacja zawodowa wychowanków poprzez monitorowanie ich ścieżki edukacyjnej oraz współpracę z Powiatowym Urzędem Pracy							
4.5.1.	Monitorowano ścieżkę edukacyjną podopiecznych pieczy zastępczej poprzez kontakty z wychowankami, szkołami, wychowawcami, pedagogami szkolnymi, opiekunami usamodzielnienia.	liczba wychowanków kontynuujących naukę	78	75	66	MOPS		2013 r. – 2015 r. – budżet samorządowy
4.5.2.	Udzielono pomocy w uzyskaniu zatrudnienia poprzez motywowanie do poszukiwania i podejmowania zatrudnienia oraz rejestracji w PUP, informowano o dostępnych ofertach pracy, udzielono pomocy w przygotowaniu CV, kierowano do doradcy zawodowego.	liczba wychowanków, którym udzielono pomocy w uzyskaniu zatrudnienia/ liczba wychowanków, którzy podjęli zatrudnienie	17/12	20/17	22/12	MOPS, PUP		2013 r. – 2015 r. – budżet samorządowy

Wykaz niektórych skrótów użytych w sprawozdaniu

1. **AŚ** – Areszt Śledczy w Suwałkach
2. **CAS „Pryzmat”** – Centrum Aktywności Społecznej „Pryzmat” w Suwałkach
3. **FDN** – Fundacja Dzieci Niczyje w Warszawie
4. **IW** – Izba Wyrzeźwień w Suwałkach
5. **KMP** – Komenda Miejska Policji w Suwałkach
6. **KZ** – Kościół Zielonoświątkowy zbor „Chrześcijańska Społeczność” w Suwałkach
7. **LO** – Liceum Ogólnokształcące nr I, IV w Suwałkach
8. **MKRPA** – Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Suwałkach
9. **MOPS** – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Suwałkach
10. **NGO** – Organizacje pozarządowe oraz kościelne osoby prawne i prowadzone przez nie jednostki organizacyjne
11. **OA** – Ośrodek Adopcyjny w Białymstoku, Łomży
12. **OS i R** – Ośrodek Sportu i Rekreacji w Suwałkach,
13. **Parafia NSPJ – CIK** – Parafia pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa – Centrum Interwencji Kryzysowej w Suwałkach
14. **PGE Białystok** – Polska Grupa Energetyczna Białystok
15. **PO-W** – Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Suwałkach
16. **PP-P** – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Suwałkach
17. **PSSE** – Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Suwałkach
18. **PUP** – Powiatowy Urząd Pracy w Suwałkach
19. **ROPS** – Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Białymstoku
20. **SAS-A** – Stowarzyszenie Aktywności Społeczno-Artystycznej „Nie Po Drodze” w Suwałkach
21. **SIS „Alternatywa”** – Stowarzyszenie Integracji Społecznej „Alternatywa” w Suwałkach
22. **„SL SALOS”** – Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej „SL SALOS” w Suwałkach
23. **SM** – Straż Miejska w Suwałkach
24. **SOPD „Przystań”** – Społeczna Organizacja Przyjaciół Dzieci „Przystań” w Suwałkach
25. **SP** – Szkoła Podstawowa nr 2, 4, 5, 6, 9, 11 w Suwałkach
26. **SS „Wybór”** – Suwalskie Stowarzyszenie „Wybór” w Suwałkach
27. **SSKA „Filar”** – Suwalskie Stowarzyszenie Klub Abstynentów „Filar” w Suwałkach
28. **TPD** – Zarząd Okręgu Towarzystwa Przyjaciół Dzieci w Suwałkach
29. **WSS UM** – Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Suwałki
30. **ZBM** – Zarząd Budynków Mieszkalnych w Suwałkach
31. **ZS** – Zespół Szkół nr 1, 2, 3, 4, 7, 8, 10 w Suwałkach
32. **ZST** – Zespół Szkół Technicznych w Suwałkach